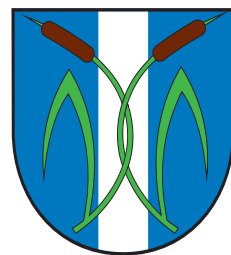

SPOJILSKÁ DRBNIČKA

DĚTSKÝ ZPRAVODAJ

číslo 2
LEDEN 2020

BARUNCE

V těch velkých a hlubokých očích vidět smutek jest, není na světě jiné, která by se dokázala toliko prát za svobodu slovem tak krásným, že dodnes člověku se plakat chce. Divoká jako Bára, jako ptáče, které se chce volně nadechnout a vzlétnout. Její nádherná a nespoutaná duše k nám promlouvá ze stovky jejích příběhů. Byla-li kdy zámeckým dítětem, pak by jistě její rodiče litovali každý den, že ji opustili, vznešeností by se jim vyrovnala, ba je možná předčila, jak čistou měla duši. Čas její oblé stránky obrousil a spousty hrotů vyřezal, ale jedno ji nikdy nevzal, touhu zůstat sama sebou a psát. I když se v sedmnácti vdát nebyla její volba, stejně jako doba, v níž žila, byla statečná a svůj úděl nesla hrdě. Za svým si stála a pomocnou ruku neváhala podat, ač hrozba žalářem jí visela nad hlavou, když trnovou korunu pokládala na hrob svého přítele a mučedníka Karla Havlíčka.

Milovala mnohokrát, a kdo ne, režim ji manžela odvedl tu i tam a pak zase pryč, čtyři děti a touha psát, která je silnější než povinnost. Píše krásně a už za svého života je uznávanou spisovatelkou, která se dokáže vžít do pocitů a duší lidských, že není možné nevšimnout si jejího talentu. Peněz mnoho nemá, ale žije, jak se dá, do chvíle, kdy na ni smrt syna hodí těžký černý samet a zaryje jí do srdce nůž, kterým vyhloubila prázdné místo uvnitř její bytosti. To prázdné místo, které nelze zacelit, jí vrací zpět do dětství, do Ratibořic, kde vzpomíná a zaznamenává to nejkrásnější ze svého života, vzpomínky na laskavou ženu, která jí dala naději, že ji může mít někdo skutečně rád, ať je, jaká je.

S veškerou pokorou, Andrea Vávrová

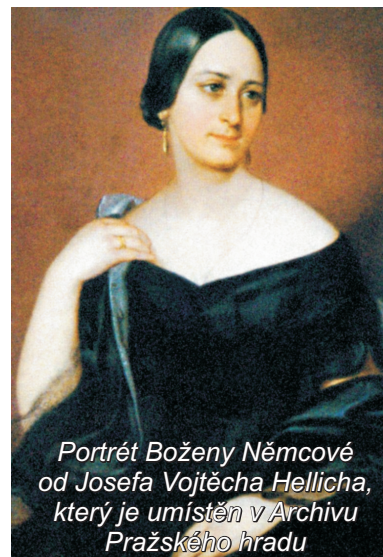
A kdo je ta Barunka, již je věnován tento text? Ano správně děti, je to Božena Němcová, kterou si právem budeme připomínat celý letošní rok. Je tomu totiž už 200 let, co se ve Vídni narodila naše největší česká spisovatelka.

Době, o které se v textu mluví a v níž Božena Němcová žila, se říká Bachův absolutismus, kterému předcházely Francouzská revoluce a napoleonské války. Právě myšlenky Francouzské revoluce, jako občanská rovnost a zrušení privilegií šlechty, jsou hnacím motorem pro revoluční rok 1848, který tehdy probíhá jako vlna celou Evropou. Ačkoli byly tyto revoluce v mnoha zemích potlačeny, prosadily mnohé občanské svobody. V Praze byla revoluce potlačena, došlo na zatýkání, omezení svobody tisku a shromažďování, ale i na významné kladné změny, zrušení feudalismu a podporu živnostenské činnosti. Feudum, tedy držba půdy, už není výsadou šlechty a panstvo nemůže ekonomicky vydírat nevolníky, tedy lid, který na ní musel do té doby za mrzký peníz pracovat.

Revoluci však provází i neblahé změny, jako je germanizace školství a vybudování propracované sítě tajné policie, rozšířilo se udavačství a v české části společnosti panuje atmosféra strachu. Božena Němcová i její manžel vstupují v té době do Českomoravského bratrstva a tím vyvolají podezření u rakouských úřadů, které Josefa Němce jako komisaře finanční správy začaly pronásledovat a díky tomu byl přesouván z místa na místo, a nakonec ze své funkce odvolán.

Němcová se se svým manželem dostává až na Slovensko, kde nasbírala cenné podklady od místních lidí pro své četné pohádky. Věčné stěhování a smrt nejstaršího syna Hynka pro ni byly ovšem natolik vyčerpávající, že se rozhodla natrvalo usadit v Praze, odkud po smrti syna odjíždí zpět do Ratibořic, navštěvuje místa svého dětství, a zde píše svoje největší dílo, Babičku.

Jako vlastenka se sblížila s hnutím Májovců, mezi které patřil Karel Hynek Mácha, Karel Jaromír Erben a Karel Havlíček Borovský, který byl deportován za své výroky a postoje do rakouského Brixenu, ve vyhnanství zde prožil čtyři roky. Po návratu nemohl veřejně vystupovat a zbytek života prožil v Německém Brodě, odkud směl vycestovat pouze na povolení.

Portrét Boženy Němcové
od Josefa Vojtěcha Hellicha,
který je umístěn v Archivu
Pražského hradu

Božena Němcová pod tlakem své nemoci a z nedostatku finančních prostředků hledala často podporu u přátel, kteří se však od ní odvrátili zády. Pronásledována tajnou policií a nešťastným manželstvím umírá roku 1862 ve věku 41 let. Den po tom, co jí byl doručen první sešit druhého vydání Babičky. První vydání vyšlo ve čtyřech sešitech už v roce 1955.

DÍLO BOŽENY NĚMCOVÉ VE ZKRATCE:

Próza většího rozsahu:

Babička

Pohorská vesnice

Další povídky a próza:

Karla

Dobrý člověk

Divá Bára

V zámku a podzámčí

Pohádky:

Sůl nad zlato

Sedmero krkavců

O Popelce

Čertův švagr (Hrátky s čertem)

Princ Bajaja

O princezně se zlatou hvězdou

Potrestaná pýcha (Pyšná princezna)

Pohádek však napsala mnohem, mnohem víc.

SOUTĚŽ

Vyberte si, moji milí, některou z pohádek a nakreslete co Vás z ní nejvíce zaujme. Ty nejzajímavější obrázky oceníme ještě v letošním roce na mikulášské besídce. Svoje podepsané kresby můžete vkládat v průběhu roku do schránky u Obecního úřadu, kde je budeme

celou dobu pečlivě opečovávat, aby mohly v soutěži uspět.

Moc se na Vaše díla těším a držím Vám pěsti, ať vyhrájete. Co to bude? To se nechte překvapit.

Vaše Andrea

SŮL NAD ZLATO

Byl jeden král a měl tři dcery. Když mu začínala hlava šedivět a tělo bolet, často přemýšlel, která z dcer po jeho smrti by královnou měla být. Dělal mu to veliké starosti, neboť měl všechny tři rád. Konečně se rozhodl: královnou se stane ta dcera, která ho nejvíce miluje. I zavolal hned dcery k sobě a pravil: „Dcery moje, jsem starý a nevím, jak dlouho ještě s vámi budu. Chci tedy rozhodnout která po mé smrti královnou bude. Nuže, dcero nejstarší, pověz ty nejdříve, jak miluješ svého otce!“

„Otče můj, mám vás raději než zlato,“ odpověděla nejstarší dcera a políbila otci ruku.

„No, dobře, a ty, dcero prostřední, jak ty svého otce miluješ?“ obrátil se k prostřední dceři.

„Můj drahý tatínku, já vás mám ráda jako svůj vínek zelený,“ ujišťovala prostřední a k otci se přivinula.

„No, dobře, a ty, dcero nejmladší, jak ty mne miluješ?“ Ptal se král nejmladší dcery Marušky.

„Já, tatínku, já vás mám ráda jako sůl,“ odpověděla Maruška a mile se na tatínka podívala.

„Ach ty ničemnice, ty nemiluješ otce víc než jako sůl?“ rozkřikly se starší sestry.

„Jako sůl!“ přisvědčila Maruška zcela opravdově a ještě mileji na tatínka pohlédla.

Král se na Marušku velmi rozhněval, že ho má jen tak ráda jako sůl, takovou praobyčejnou, prostou věc, kterou každý má a které si nikdo ani nevšímá. „Jdi mi z očí,“ přikázal král, „až nastanou takové časy, kdy bude lidem sůl vzácnější nad zlato a drahé kamení, potom se vrať a budeš královnou!“

Král si myslel, že se to tak nikdy nestane. Maruška, zvyklá tatínka poslouchat, s pláčem odešla ze zámku. Bylo jí líto, že ji otec vyhnal a že nepoznal, že ho má více ráda než její dvě sestry.

Ukázka pohádky od Boženy Němcové

Nevěděla, kudy jít. Šla přes hory a doly, až přišla do hlubokého lesa. Náhle se jí do cesty postaví stará babička. Maruška ji pěkně pozdravila, babička jí poděkovala a ptala se, proč pláče.

„Ach babičko, nač vám to budu povídat, když vy mi pomoci nemůžete?,“ odpověděla Maruška.

„No, jen mi to pověz, děvenko, snad přijdu na nějakou radu,“ pravila jí babička. babička předem všechno znala, neboť to byla kouzelná babička.

Maruška tedy babičce všechno pověděla a nakonec s pláčem dodala, že nechce být královnou, ale chce přesvědčit tatínka, že ho má skutečně dost ráda. Babička Marušce věřila a nabídla jí službu u ní v lesní chýši. Maruška řekla hned, že půjde. Maruška zprvu neuměla ovce pásť, příst, ani plátno tkát. byla však velmi snaživá a všemu se brzy u kouzelné babičky naučila.

Mezitím, co Maruška u babičky sloužila, žily její starší sestry v samých radovánkách. ustavičně tatínka obletovaly a k němu se vinuly. Nejstarší se po celé dny jen do drahých šatů oblékala, prostřední si jen tancování hleděla. Hostina střídala hostinu a dcery jen na radovánky myslely. Otec brzy zpozoroval, že nejstarší dceři je zlato nejpřednější a že prostřední by se nejraději vdávala. Čím dál častěji myslel na Marušku. Vzpomínal, jak ho vždy milovala a o něho se starala. Rád by pro ni poslal, kdyby jen věděl, kde je. Po Marušce nebylo ani vidu, ani slechu.

Jednoho dne měla být veliká hostina. I přiběhl kuchař ke králi a začal bědovat: „Pane králi, veliká nehoda se nám stala, všechna sůl se rozmočila. Čím já budu solit?“

„A copak nemůžete poslat pro jinou?“ odpověděl na to král.

„To už bude pozdě, pane králi, než se vozy se solí vrátí. Čím budu do té doby solit?“

„Tak sol něčím jiným,“ pravil mrzutě král.

„Pane králi, a copak tak solí jako sůl?“ ptal se opět kuchař.

Král se velmi rozhněval a vyhnal kuchaře. Rozkázal mu, že má vařit bez soli. Kuchař si myslel: jak to pán chce, tak to pán chce, – a vařil jídla neslaná.

Za chvíli na zámku začala podivná neslaná hostina. Hostům pranic nechutnalo, i když byla jídla úhledně a dobře připravena. Král byl velmi mrzutý. Poslal posly na všechny strany pro sůl, ale všichni se s prázdnou vrátili. Všechny zásoby soli v celém království se rozpuštěly, nikdo již neměl čím solit. I poručil král kuchaři, aby vařil jídla sladká, ale ani takové hostiny hostům nechutnaly. Tu poznával král, jak vzácný dar boží je sůl, kterou on za nic neměl, a jak moc Marušce ublížil. Marušce se mezitím vedlo v lesní chaloupce dobře. Nevěděla o tom, jak se sestrám a otci vede, ale kouzelná babička o tom všem velmi dobře věděla. Jednoho dne pravila Marušce: „Děvenko moje, čas

s časem se sešel a pravda vyšla najevo. Nadešla tvoje doba. Je čas, abys odešla do zámku.“

„Ach babičko, jak mám jít domů, když mne otec vyhnal?“ pravila Maruška a pustila se do pláče.

Tu jí babička vypravovala o všem, co se doma děje, a poněvadž se stala sůl dražší než zlato a drahé kamení, smí se Maruška vrátit domů. Nerada opouštěla Maruška stařenku, která ji měla ráda a mnohému ji naučila, ale po otci se jí už také stýskalo.

„Poctivě jsi mi sloužila, Maruško,“ pravila jí nakonec babička, „chci se ti dobře odměnit. Řekni si, co si přeješ.“

„Dobře jste mi radila a dobře jste se o mne starala, babičko. Nechci nic než hrstku soli, abych otci dárek přinesla.“

„A nic jiného ode mne nežádáš?“ Já ti mohu všechno vyplnit!“

„Opravdu si přeji jen tu sůl,“ řekla Maruška.

„No, když si tak vážíš soli, tak ať ti nikdy nechybí...“

Ukázka knihy z internetového knihkupectví www.kosmas.cz

ROZHOVOR

Milé děti,

další motivaci pro vás i pro nás dospěláky jsem posbírala pomocí otázek, které jsem kladla dvěma přátelským, upřímným, laskavým a pravdomluvným klukům, kteří zrají v mladé muže s gentlemanským přístupem k životu. Jednoznačně se vzájemně respektují, jeden druhému při rozhovoru dávali přednost a z jejich vztahu jsem vycítila partnerskou rovnocennost a úžasný smysl pro humor.

Jako jedni z mála dospívajících umí nahlas pozdravit, to bylo první, co mě na nich zaujalo. Když jsem je pozorovala delší dobu, zjistila jsem postupem času, že v nich je mnohem víc, a tak mě moje zvědavost dovedla až k nim domů a u příjemného rozhovoru jsem se o nich dozvěděla spoustu zajímavého. Odcházejíc s otevřenou pusou dokořán jsem si přála, abych jednou vychovala ze svého syna stejně prima kluka.

Náš celý rozhovor:

• Bydlíme vedle sebe už více jak dva roky a já ani nevím, jak se jmenujete křestními jmény. Jak se tedy jmenujete a kolik vám je let?

Adam 16 a Matyáš 14 let.

• Všimla jsem si, že rádi sportujete, jaký sport je vám nejbližší? Zkoušíte i moderní způsoby sportování? Případně jaké?

Adam: Já se teď věnuju lyžování a čtyři a půl roku dělám hlavně freestyle lyžování.

Matyáš: Já se teď jako Áďa věnuju nejvíc freestyle lyžování, tento sport dělám velice rád a nemusí mě do něj nutit ani rodiče.

• Když jsem byla já ve vašem věku, bylo zcela běžné, že se dospělý musel pozdravit. Minimálně pokud byl z ulice nebo ze sídliště. Jsme malá obec a já si všimla, že tady to ve zvyku není ani u dospělých. Tedy až na vás dva a pár výjimek :o) Mile mne překvapilo, že umíte krásně pozdravit, nahlas, kolikrát i s úsměvem, a ještě dospělému slušně odpovíte na jejich dotěrné dotazy a nemyslím tím zrovna jen sebe :o).

Já osobně to, že umíte srozumitelně pozdravit, oceňuji a nemyslím si, že by to ve vás tyto pocity mělo vyvolávat, protože pozdravit staršího je nejen

slušnost, ale z mého pohledu i povinnost mladších. Zeptám se vás tedy tak, jak to pozoruji, jestli si pak mezi svými vrstevníky, kteří už dnes běžně nepozdraví, nepřipadáte trochu nepatřičně a není vám to třeba vůči sobě trochu líto? Co si o tom myslíte?

Adam: Mám to štěstí, že mám kolem sebe vychované kamarády, takže jsem se s podobnou situací ještě nesetkal.

Matyáš: Musím říct, že ve městě všechny lidi nezdravím, ale ve vesnici pozdravím vždycky jako první a většinou až po tom pozdraví i moji kamarádi.

• Vaši rodiče byli poměrně dlouhou dobu v daleké Asii na cestách. Co všechno se pro vás jejich odjezdem změnilo? Myslím, že jste prokázali nejen dostatek odvahy, ale i samostatnosti. Co všechno jste za tu dobu museli zvládnout sami bez pomoci rodičů a co z toho vás samotné překvapilo?

Adam: Myslím si, že jsme určitě více dospěli, když se maminka vrátila, tak se divila, že už spoustu věcí zvládáme úplně sami. Měli jsme oba míň času, protože nás rodiče občas vozili do školy nebo na nádraží. Za dobu, kdy tady naši nebyli, jsme se tak naučili sami si hledat spoje a zařizovat hory s kamarády.

Matyáš: Do té doby nás rodiče brali s bráchou jako děti a teď už vidí, že kolem nás nemusejí skákat celý den a že si dokážeme spoustu věcí zařídit sami. S bráchou

jsme se potkávali víc většinou jen o víkendech a na trénincích, protože Áďa má brzo ráno školu, takže přijede většinou až na trénink a pak jde rovnou domů. Já jsem povětšinou celý den doma, takže uklízím, naplním myčku, dávám zvířatům a starám se o domácnost.

Adam: Díky dojíždění padám večer únavou, takže když dorazím v sedm večer, jdu pak na devátou rovnou spát.

• Slyšela jsem Adame, že už chodíš na střední průmyslovou školu a že jsi prý vynikající student.

Adam: Neřekl bych, že jsem vynikající student, ale jsem dobrý student, školu mám rád jak v které dny. Brácha bude chodit na stejnou školu, takže budeme vstávat společně. Já mám zaměření technické zařízení budov a Mates půjde na technické lyceum nebo na stavebnictví.

• Pomáháš tomu mladšímu s úkoly? Když si neví rady? A nemusí pak třeba ten mladší na oplátku uklízet nebo udělat staršímu bráškově nějakou protislužbu?

Matyáš: Já moc úkolů ve škole nedostávám, když si ale nevím rady, tak mi brácha poradí nebo tatka, pokud na to ještě stačí. Většinou za to nic nechce, protože když nevím já, tak to většinou neví ani on.

• Všimla jsem si, že máte spoustu kamarádů. Jaké vlastnosti si na nich nejvíce ceníte?

Matyáš: Na svém kamarádovi si nejvíce cením jeho obětavosti. Kdykoli mu řeknu, může jít ven, mamka s tím taky nemá nikdy problém a pustí mě už téměř automaticky, už několikrát mě pozval na oběd nebo já jeho.

Adam: Na kamarádech si cením věrnosti a pravdomluvnosti a že mě nepomlouvají za zády. Moc opravdových kamarádů nemám, jsem spíše introvert, tak mám kolem sebe pouze užší kruh kamarádů, s kterými se opravdu bavím, k těm ostatním nemám takovou důvěru.

• A když jsme u těch vlastností, jakých vlastností si ceníte sami na sobě? Neberte to případně jako vychloubání, pro člověka je důležité znát sám sebe. Nebojte, další otázka je jasná, jaké vlastnosti vám na sobě vadí?

Matyáš: Jestli se to tak dá vůbec říct, tak mám na sobě rád svůj optimismus, když jednou za čas řeknu ve

škole, že mám blbej den, tak všichni řeknou, že to není možné, že se vždycky usmívám.

Vlastnost, kterou bych na sobě rád změnil, je předtucha. Když třeba jedu na trénink do Prahy a vím, že se mi tam nechce, protože v pondělí píšu test, tak jsem už v pátek našťvaný, že tam jedu.

Adam: Nejvíc si na sobě cením svojí pracovitosti, práce mi nevadí a rád bych se zbavil svojí stydlivosti.

• Máte nějaké další koníčky, krom sportu? Něco, co vás opravdu hodně baví a zajímá? A čemu se věnujete nebo byste se rádi věnovali?

Adam: Hrajeme ještě softbal, fotbal a basket.

Matyáš: Já jsem jednu dobu sbíral postavičky z Kinder vajíček.

• Mimo jiné se staráte o pejska a kočičku. Jak se jmenují a co je to za rasu?

Adam: Bára je zlatý retrívr a Bubla je britská krátkosrstá kočička.

• Nedávno měli oba nějaký zdravotní problém, Bára měla límec a kočička měla ránu na boku. Co se jim stalo? A jak jste společně se školními povinnostmi zvládali takovou péči o zraněné mazlíčky?

Matyáš: Bára byla na operaci a Bublu někdo postřelil. Starali jsme se o ně celá rodina.

• Co se týče rodiny, máte svůj vzor? A z jakého důvodu?

A kdo patří mezi další vaše vzory? Z oblasti sportu, hudby nebo filmu?

Co vám na vybraném vzoru nejvíce imponuje (co přímo na něm obdivujete)?

Matyáš: Mám spousty vzorů ve filmech jak v hercích, tak jako filmové hrdiny. Na někom se mi líbí vlasy, na dalším jeho postava, na dalším jeho důvtip. Mezi moje oblíbené herce teď patří Tom Halland (anglický herec) jako nový Spider-Man: Homecoming, hrál i v Avengers: Infinity War a Endgame.

Adam: Mým největším vzorem je táta, kvůli tomu, co všechno v životě dokázal. Líbí se mi jaké si vybudoval postavení, jak přemýšlí, líbí se mi jeho všeobecný přehled a že mi dokáže vždycky odpovědět. Ze sportu mám dva vzory, oba lyžaře Alex Hall a Tom Wallisch (oba akrobatičtí lyžaři USA). Ke sportu nás vždycky vedla rodina, a to je ten hlavní důvod, proč rádi sportujeme.

Jsem ráda, že jste souhlasili s rozhovorem, děkuju a budu se těšit zase na viděnou.

